

Eðlisfræði

Bekkir 5.Y og 5.Z

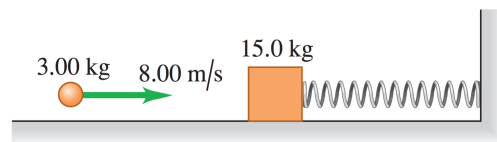
Leyfileg hjálpargögn:

Skriffæri, jöfnublað og reiknivél af gerðinni Casio fx-350ES PLUS

Þetta próf er 8 spurningar, alls 100 stig.

Nafn: _____ bekkur: _____

1. (15%) Kyrrstæður $M = 15,0\text{ kg}$ kubbur stendur á núningslausu, láréttu borði. Kubburinn er festur við gorm, með gormstuðul $k = 525\text{ N/m}$. Steinn með massa $m = 3,00\text{ kg}$ og láréttan hraða $v_1 = 8,00\text{ m/s}$ til hægri, lendir á kubbnum. Steinninn endurkastast með hraðanum $v_2 = 2,00\text{ m/s}$ til vinstri.

(a) (3%) Hver er skriðþungi steinsins fyrir árekstur?

(b) (6%) Notið skriðþungavarðveislu til þess að finna hraða kubbsins rétt eftir áreksturinn.

(c) (6%) Notið orkuvarðveislu til þess að finna mestu þjöppun gormsins eftir áreksturinn.

2. (10%) Einfaldri sveifluhreyfingu agnar er lýst með eftirfarandi jöfnu:

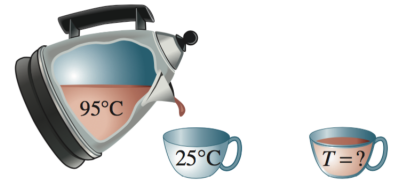
$$x(t) = 0.27 \cos(5.70t)$$

Stærðirnar í jöfnunni eru allar í SI-einingum og horn eru mæld í radíönum.

(a) (5%) Finnið mesta útslag, hornhraða og sveiflutíma agnarinnar.

(b) (5%) Hver er mesti hraði agnarinnar og hvar er ögnin stödd þá?

3. (12%) Engilbert hellir 0,2 L af te við 95°C í bolla með massa $m = 0,15\text{ kg}$ sem er við 25°C til að byrja með. Hvert verður lokahitastig tesins og bollans að því gefnu að enginn varmi tapist til umhverfisins? ($c_{\text{vatn}} = 4186\text{ J/kg K}$, $c_{\text{bolli}} = 840\text{ J/kg K}$).

4. (14%) Plastbolti með geisla 12,0 cm flýtur á vatni þannig að 24% af rúmmáli boltans er undir yfirborði vatnsins. Eðlismassi vatns er $\rho_{\text{vatn}} = 1000\text{ kg/m}^3$.

(a) (4%) Hver er eðlismassi plastboltans?

(b) (6%) Hversu miklum krafti þyrfti að beita á plastboltann til þess að halda honum kyrrum rétt undir yfirborði vatnsins?

(c) (4%) Nú er boltanum sleppt þegar hann er allur rétt undir yfirborði vatns. Hver verður hröðun boltans upp?

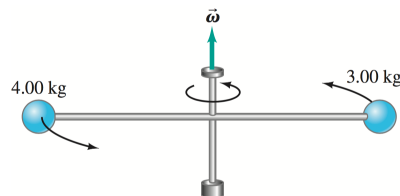
5. (10%) Í kassa með hliðarlengdir $\ell = 0,52 \text{ m}$ eru $n = 2,4$ mól af súrefnissameindum. Massi einnar súrefnissameindar er $2,66 \cdot 10^{-26} \text{ kg}$. Hitastig kassans er 88°C .

(a) (5%) Hver er meðalhraði súrefnissameindanna?

(b) (5%) Hver er heildarþrýstingurinn á vegg kassans sem súrefnissameindirnar valda?

6. (15%) Tvær kúlur með massa $m_1 = 4,00 \text{ kg}$ og $m_2 = 3,00 \text{ kg}$ eru festar á enda stangar með massa $M = 1,00 \text{ kg}$ af lengd $\ell = 42 \text{ cm}$. Kerfið snýst um lóðréttan ás í gegnum miðju stangarinnar með hornhraða $\omega = 5,60 \text{ rad/s}$.

(a) (5%) Finnið hverfitregðu kerfisins um snúningsásinn.

(b) (5%) Finnið heildarhverfipunga og heildarorku kerfisins.

(c) (5%) Hver er heildarkrafturinn sem verkar á m_1 ?

7. (12%) Árið 1845 voru Dopplerhrif fyrst sannreynd. Lúðrasveit trompetleikara lék tóninn E_4 , sem samsvarar 330 Hz, um borð í lest sem keyrði framhjá brautarpalli með hraða v . Kyrrstæðir athugendur á brautarpallinum heyrðu tóninn $F\#_4$, sem samsvarar 370 Hz.

(a) (6%) Hver var hraði lestarinnar?

- (b) (6%) Hávaðinn sem athugendur heyrðu á brautarpallinum þegar lestin var í 300 m fjarlægð var 52 dB. Hver er hljóðstyrkur (e. sound intensity) og afl lúðrasveitarinnar?

8. (12%) Vatnsleiðsla sem leiðir inn í byggingu er með radíus 6.0 cm við jarðhæð. Mæliþrýstingurinn (e. gauge pressure) í leiðslunni við jarðhæð er 4.0 atm og vatnshraðinn 0.65 m/s. Vatnsleiðslan liggur upp á fjórðu hæð sem er 16 m fyrir ofan jarðhæð og þar er radíus leiðslunnar aðeins 2.5 cm. Eðlismassi vatns er $\rho_{\text{vatn}} = 1000 \text{ kg/m}^3$.

(a) (5%) Hver er vatnshraðinn á fjórðu hæð?

- (b) (7%) Hver er mæliþrýstingurinn á fjórðu hæð?